

Waterwerkatelier 25 mei Oosterwold (verslag sessie Maria Rus)

Kaart met watersysteem wordt gepresenteerd. We zitten in een polder, waarin het buitenwater hoog is: uit de polder moet het water worden weggepompt naar het buitenwater. Daarin fungeren de vaarten, tochten en sloten ingetekend zijn. Dat systeem is nodig om oppervlaktewater en grondwater af te kunnen voeren uit het gebied. Daarbij is er ook een waterrichting.

In het midden van een set aan kavels is het grondwater in de zomer laag, en in de winter hoog. Sterker nog: lager dan het waterpeil in de sloten, dan wel hoger. Grondwater staat in de regel 60cm – 140 meter onder het maaiveld moeten zitten. Soms, bij heel veel water, staat het hoger. Een plaatje laat zien, hoe het heel Oosterwold onder zeespiegel ligt op de kleilaag van de oude zeebodem.

Om het watersysteem ook bij extremen te kunnen laten functioneren, moet je ofwel water kunnen bergen, dan wel afgevoerd. Via grondwater (drainage), dan wel via afvoer via het hoofdsysteem.

Bij droogte zakt het waterpeil, als er geen aanvoer mogelijk is.

Vragen/opmerkingen van alle sessies

Deelnemers:

- Ik heb een vijver van 25 meter aangelegd, die aangesloten is op het drainagesysteem.
- De een maait het slotensysteem (die is nu – deels- in particuliere handen).
- Dat is een van de problemen bij Oosterwold: wij kunnen geen water (laten) aanvoeren. Daarom heeft een enkele deelnemer een waterput geplaatst (tot 22 meter mag dat – met meldplecht).
- Het grondwaterpeil wordt gemeten (er wordt te weinig gemeten): op sommige plekken ligt het grondwater zelfs 3 meter dieper.
- Het grondwaterpeil is 'een punt' in Oosterwold: klopt het dat het grondwaterpeil kunstmatig/bewust laag gehouden wordt? – Antwoord: *je kan in de sloten rond de kavels het waterpeil beïnvloeden of iets hoger houden.*
- Bij ontzettend veel water: waarom loodsen we dat weg? Waarom maken we niet met elkaar (nog) meer waterberging?
- Wat zijn op dit moment de regels rond handhaving? Want het geeft gedoe. Antwoord: *we weten nu niet hoe er gehandhaafd wordt. Maria: dit is belangrijk, want ieder kavel is van elkaar afhankelijk: als iemand iets afsluit heeft de hele wijk er last van.*
- Deelnemer: doorwaadbare zone is het enige stuk dat een van mijn medebewoners niet op orde heeft. Dat zorgt voor gedoe. Ik heb daartoe een anonieme melding bij de gemeente gedaan. Die heeft aangegeven dat er binnen 5 dagen 'gehandhaafd' wordt.
- Deelnemer: vooral boeren bepalen hoeveel water we wel of niet krijgen. Antwoord: *boeren waren gewend om dit inderdaad 'zelf' te regelen. Nu, met zoveel bewoners moeten we die situatie opnieuw bekeken worden.*
- Deelnemer heeft ook het waterschap gebeld, vanwege boeren, die teveel van het water nemen. Ook dan handhaaft het waterschap.

- Deelnemer: hoe zit u een stuwkje? Want waterschap stelt dat het droogvallende sloten zijn. Dat is nu niet consistent. Antwoord: *het is nu nog heel erg op afvoer gericht. We zijn nu nog nauwelijks bezig met aanvoer (droogte). Dus dat is iets wat er in een nieuw stel aan regels vastgelegd zou kunnen worden.*
- Deelnemer: de bodem van de agrarische sloot is hoger. Voor stadslandbouw is altijd water nodig: maar in de zomer vallen de sloten droog. Hoe verhoudt zich dat? Dat is niet consistent. Antwoord: *Dat klopt. Dus zijn er (ook) diepere sloten, stuwen en pompen nodig (denken we).*
- Deelnemer: riolering gaat het probleem nog groter maken. Want dan gaat 300.000 liter per dag nog naar het oppervlaktewater; dat gaat straks via de riolering.
- Deelnemer: het 1ste bestemmingsplan is te vaag geformuleerd. 'Wegen moet je aansluiten', maar 'water verbinden' is niet geëxpliciteerd. Inmiddels is dat wel opgenomen.
- Deelnemer: kavelwegverenigingen verschillen onderling nogal: de een is groot. De ander is klein. Ook hoe ze hun verantwoordelijkheid zien: de een houdt wel rekening met water, de ander niet.
- Deelnemer: wat is de oplossing? *Allereerst: een verbonden watersysteem. Ten tweede de mogelijkheid om met peil te 'spelen'. Met duikers, wadi's, pompen.*
- Deelnemer: ook een beheerder is nodig.
- In hoeverre is de hoogte van het maaiveld gedefinieerd? *Op AHN valt te zien, hoe dat per kavels te zien. Dat is een site, waar heel NL is ingetekend.*
- Is er een kaart waar inzichtelijk is hoe het maaiveld daalt? In welk tempo? *Het waterschap heeft daarvan een overzicht. Want: dat betekent iets voor het waterpeil dat nodig is.*
- Is het hele gebied van Oosterwold gedefinieerd als bebouwde kom- of buitengebied? *Nu is het regime van buitengebied gedefinieerd. Deze vraag ligt nu ook al 3 jaar bij de provincie op het bordje. En is ook lastig: want Oosterwold is zowel geen stedelijk, als landbouwgebied. Maar een 'tussenvorm.'*
- Het 'roze deel' op de kaart is nu nog landbouwgebied. Dat gaat met de tijd veranderen. Maar tegelijkertijd zijn de boeren nog 'aan zet' als het over waterbeheer/peil gaat. Daarbij is weinig oog voor de belangen van de bewoners van Oosterwold.
- Waterpeil. Er is een nieuwe set aan peilbesluiten nodig (per gebied): *er zou een beter trapsgewijs waterpeil vastgesteld kunnen worden. Dan zou er ook een aanvullend systeem van stuwen en schotjes mogelijk/nodig zijn. Voor de langere termijn is het wellicht ook niet meer zonder pomp, stuw, etc te doen. Nu kan het nog net.*
- Vanwege droogte is een aantal deelnemers gestopt met stadslandbouw, omdat er in de zomer te weinig water is/het teveel gedoe is om water toe te voeren.
- Deelnemer: let op, de kwaliteit van het water is onvoldoende. Vooral als we het over biologische landbouw hebben. Dan is er een andere kwaliteit water nodig, dan via vaarten, tochten en sloten aangeleverd kan worden. Antwoord: *eigenlijk biedt het aanwenden van regenwater de beste kwaliteit.*